

KANSATIETEEN AINEOPINNOT Iv. 2011–2012

Kansatiede tieteenä ja oppiaineena

Kansatiede (European Ethnology) tutkii ihmisiä ja kulttuureja, ts. ihmistä kulttuurisena olentona. Sen tarkoitus on tuottaa syvällistä ymmärrystä kulttuurisista prosesseista ja niiden dynamiikasta. Se antaa laajan perspektiivin mm. kulttuuriseen taustaamme, maanosamme kansoihin ja etnisiin ryhmiin sekä näiden kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Kansallisvaltioiden kansankulttuurin lisäksi kansatieteen kiinnostuksen kohteina ovat yleisemmät kulttuuriset prosessit ja valtionrajoista riippumattomat alueelliset kulttuurit. Tutkimuksellinen näkökulma ulottuu historiasta nykyisyyden kautta tulevaisuuteen.

Kansatieteilijä pystyykin arkielämän ilmiöiden taustojen ja kehityksen ymmärtämisellään olemaan mukana myös yhteiskunnallisessa keskustelussa ja suunnittelussa. Kansatieteen opetukselle ja tutkimukselle on ominaista kulttuurikäsitteen laaja-alaisuus ja ymmärtävä humanistinen tutkimusote. Kansatieteen aineistonhankinnalle on luonteenomaista kenttätyö eri muodoissaan sekä museokokoelmien ja erilaisten arkistomateriaalien käyttö.

Kansatieteen opiskelija oppii tarkastelemaan kohdettaan kriittisesti ja käyttämään kulttuurianalyttistä näkökulmaa, jonka avulla arjen ilmiöt ja elämä näyttäytyvät uudella tavalla. Tätä taitoa tarvitaan monissa ammateissa. Opetuksen tavoitteena on kouluttaa opiskelijoista kriittisiä, laajasti kulttuuriin perehtyneitä asiantuntijoita, jotta valmistuva saa vankan pohjakoulutuksen ja taidot toimia erilaisissa kulttuurialan tehtävissä sekä laajemmin yhteiskunnallisella sektorilla. Kansatieteilijät ovat työllistyneet museo- tai kunnallisen kulttuuritoimen alalle, mutta myös opetus- ja tutkimustehtäviin sekä media-alalle, kuten erilaisiin tiedottajan tehtäviin. Tämä koulutus pätevöittää myös uusille työsektoreille, kuten mm. monikulttuurisuus- ja maahanmuuttajatyöhön, ympäristö- ja kulttuurivaikutusten arviointiin ja kulttuurin sisältötuotantoon. Kaikissa näissä tarvitaan kansatieteen opintojen myötä saatavaa kulttuurista lukutaitoa. Kansatiede sopii sivuaineeksi moniin aineyhdistelmiin.

KANSATIETEEN AINEOPINNOT 35–45 op

KANS1302

Tavoitteet

Opintokokonaisuus perehdyttää opiskelijan kansatieteelliseen tutkimuksen käytännössä: kenttätyöhön, tutkimusaineistojen hankintaan, tutkimusraportin laadintaan, eri tutkimusmenetelmien käytännön soveltamiseen, tutkimustulosten julkistamiseen, tieteellisen tekstin tuottamiseen sekä akateemisten opinnäytteiden julkiseen tarkastuskäytäntöön ja arviointiin sekä tieteelliseen keskusteluun. Lisäksi opiskelija tutustuu pääpiirteittäin kansatieteellisen tutkimuksen keskeisiin osa-alueisiin, metodologiaan ja näkökulmiin, joita hän oppii soveltamaan omissa tutkimuksissaan.

Sisältö

Opiskelija oppii käytännössä tutkimuksen tekemisen, kerää aineistoa tutkielmaansa varten ja soveltaa aineistoon oppimiaan näkökulmia. Oppijakson suoritettuaan opiskelijalla on pääpiirteissään tiedot kansatieteen ja sen lähitieteiden metodologiasta, näkökulmista ja keskeisistä osa-alueista.

Arviointi

Numerolla 1-5

Edellytysten ja suositusten lisätiedot

Edellytyksenä aineopintojen suorittamiselle ovat vähintään hyvin tiedoin suoritettut perusopinnot.

A1 TUTKIMUS: Kenttätutkimuskurssi 10 op

KANS1404

Vastuuhenkilö(t)

N.N.

Tavoitteet

Kurssin päätyttyä opiskelijalla on perustiedot kansatieteen ja laajemmin etnologiaan ja etnologiatieteisiin kuuluvista etnografisista menetelmistä ja aineistoista sekä näiden muokkaamisesta. Kurssin suorittanut hallitsee pääpiirteissään kenttätutkimusmetodiikan ja sen soveltamisen käytäntöön.

Sisältö

Kurssin aikana tutustutaan kansatieteellisen aineiston tuottamiseen kenttätutkimuksen kautta. Opiskelijat osallistuvat kenttätutkimuksiin vuosittain vaihtuvassa kohteessa ja tekevät myös valmistelevat sekä jalkityöt ja kirjoittavat loppuraportin.

Toteutustapojen lisätiedot

Luento ja itsenäinen työskentely

Vaadittavat opintosuoritukset

Luento- / oppimispäiväkirja + osallistuminen opetukseen TAI Kirjallinen tentti + osallistuminen opetukseen.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Kirjallinen tentti tai oppimispäiväkirja, osallistuminen opetukseen. Suorituskieli suomi.

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden kevät.

Lisätiedot

Kurssi toteutetaan pääosin yhdessä folkloristiikan ja uskontotieteen kanssa. Se suoritetaan luentoineen vain yhteen laitoksen oppiaineeseen (pääaineeseen). Jos opiskelijalla on useampia aineista, vastaavuuksiin oikeuttavista suorituksista sovitaan kunkin oppiaineen vastuuhenkilön kanssa.

A1 TUTKIMUS: Proseminaari 10 op

KANS1405

Vastuuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Proseminaarin tavoitteena on opiskella tieteellisen tekstin tuottamista, useimmiten omilla kenttätutkimuksilla tuotetun materiaalin avulla. Kyseessä on sekä tutkimusprosessin hallinta että akateemisen kirjoitus- ja tarkastuskäytännön opettelu. Kurssilla painotetaan myös tieteelliseen keskusteluun osallistumista ja tieteellistä argumentointia.

Sisältö

Proseminaari koostuu neljän tapaamiskerran johdannosta (tutkimusprosessi) sekä periodeille 1-3 sijoittuvista viikoittaisista kokoontumisista. Kukin opiskelija esittää seminaarin aikana oman tutkielmansa ja opponoi yhden tutkielman.

Opetuksen toteutustavat

Itsenäinen työskentely, Seminaari.

Toteutustapojen lisätiedot

Seminaari ja itsenäinen työskentely

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodit I, II, III

Vaadittavat opintosuoritukset

Tutkielma / opinnäytetyö + seminaari.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Seminaari-istunnot ja itsenäinen työskentely. Kirjallinen tutkielma ja opponointi.

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syyskuu, 2. vuoden kevät, 3. vuoden syyskuu, 3. vuoden kevät.

Edeltävien opintojen lisätiedot

Proseminaarin suorittajilta edellytetään kenttätyökurssin aikaisempaa tai samanaikaista suoritusta.

Lisätiedot

Proseminaarin suorittamiseksi opiskelijalla tulee olla 75% läsnäolo järjestetyistä kokouksista.

A1 TUTKIMUS: Tieteellisen esittämisen perusteet ja metodologia 3 op

KANSI141

Vastuuhenkilö(t)

Helena Ruotsala (useita luennoitsijoita)

Tavoitteet

Kurssin suoritettuaan opiskelija hallitsee tieteenfilosofian ja tutkimuksen tekemisen perusasiat ja kansatieteen ja lähitieteiden (etnologiset tieteet) eri tutkimussuuntaukset ja näkökulmat, ja hänellä on riittävät perustiedot proseminaarin aloittamiseen ja omaan tutkimukseen.

Sisältö

Tutkimuksen tieteenfilosofiset perusasiat ja sekä kansatieteen/etnologian ja sen lähitieteiden keskeiset tutkimukselliset näkökulmat ja tutkimustavat.

Opetuksen toteutustavat

Luento-opetus 24 t.

Toteutustapojen lisätiedot

Luennot ja seminaarityöskentely (24 tuntia)

Vaadittavat opintosuoritukset

Luento- / oppimispäiväkirja TAI Kirjallinen tentti + harjoitustyö(t).

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syksy, 3. vuoden syksy.

Oppimateriaalit

Marander-Eklund et al: Metodkompassen: kulturvetarens methodbok. 2004

Pöysä, Jyrki et al (toim.): Vaeltavat metodit. 2010.

Korkiakangas, Pirjo et al (toim.): Polkuja etnologian menetelmiin. 2005.

A2 ARKI: Aineellinen kulttuuriperintö 4 op

KANSI145

Vastuuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen, opettajina Visa Immonen, Helena Ruotsala, Ildiko Lehtinen ja Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Kurssin suoritettuaan opiskelija pystyy taidollisesti ja tiedollisesti lähestymään vierasta aineellista ja esineellistä kulttuuria sekä tarkastelemaan, tallentamaan ja tulkitsemaan sitä kulttuurientutkimuksen kontekstissa ja mm. museotyön kannalta. Tavoitteena on lisäksi jonkin kulttuuriperinnön osa-alueen ja siihen liittyvien prosessien syvempi tuntemus.

Sisältö

Kurssi suoritetaan 2011 yhteisenä museologian oppiaineen kanssa. Kurssilla perehdytään aineellisen kulttuuriperinnön johonkin osa-alueeseen tai prosessiin teoriaa ja käytäntöä yhdistäen.

Toteutustapojen lisätiedot

Luennot, kirjallisuus

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodit I, II

Vaadittavat opintosuoritukset

Luento- / oppimispäiväkirja.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Osallistuttava vähintään 2/3 luennoista.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Korkiakangas, Pirjo & Lappi, Tiina-Riitta & Niskanen, Heli (ed. by): Touching Things. Ethnological Aspects of Modern Material Culture. SKS 2010. (Studia Fennica Ethnologica 11)
Hengartner Thomas 1998: Telephon und Alltag. Strategien der Aneignung und des Umgangs mit Telephonie. Teoksessa: TECHNIK KULTUR. Formen der Veralltägung mit Technik - Technisches im Alltag. (Hg. Thomas Hengartner -Johanna Rolshoven). Chronos. Zürich. 245-262. TAI
Garnert, Jan 2005: Hallå! Om telefonens första tid i Sverige. Historiska Media. Riga. 115-175
Ruotsala, Helena 1998: ”Vaatteeni kertokoon kenen kotoa ja mistä päin olen poissa.” Lapinpuvun sisältämät viestit käyttäjän näkökulmasta. Teoksessa: Sananjalka. Suomen Kielen Seuran Vuosikirja 40: 119–138. Turku: Suomen Kielen Seura.
Povrzanovic-Frykman, Maja: Ting i transnationella liv: migranter och materiella praktiker 2011 ks. <http://www.mah.se/Nyheter/Nyheter-2010/Miljoner-till-studie-om-migranter-ting-och-tillhorighet/>
Arvastson, Gösta: Ting, mening och materialitet. – Teoksessa: Axelsson, Bodil & Fornäs, Johan (red.), Kulturstudier i Sverige, sivut 197-216.
Kirjallisuuslistaa täydennetään kurssin alkaessa.

Lisätiedot

Kurssi tarjotaan kansatieteen ja museologian kanssa yhteisenä joka toinen syksy, jolloin se on luentojen osalta sama, mutta kirjallisuudessa ja suoritustavassa voi olla eroja. Välivuosina opetuksesta vastaa kansatiede.

A2 ARKI: Kaupunki 2 op

KANS1142

Vastuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Yleiskuvaus

Luentosarja: Kaupunkikansatieteestä kulttuuriseen kaupunkitutkimukseen

Tavoitteet

Kurssin suoritettuaan opiskelija tunnistaa kansatieteessä keskeisen kaupunkikysymyksen muotoja ja kehityslinjoja sekä ymmärtää tämän elinympäristön luonteenomaisia piirteitä. Kurssin tavoitteena on lähestyä kaupunkia maaseudulla ja päinvastoin sekä tunnistaa myös yhteiskunnassa vallitsevien ja paikalliskulttuuria ohjaavien prosessien (mm. teollistuminen, kuntaliitokset) tuloksia arjen kannalta.

Sisältö

Kurssi käsittää katsauksen kaupunki-ilmion syntyyn, suomalaisen kaupungin kehitykseen sekä suomalaisen kaupunkitutkimuksen aloihin. Erityistä huomiota kiinnitetään kansatieteellisen kaupungin löytymiseen sekä kaupunkikansatieteen kasvuun kohti kulttuurista kaupunkitutkimusta.

Opetuksen toteutustavat

Luento-opetus 12 t.

Toteutustapojen lisätiedot

Toteutustavat: 12 t luennot ja 4 t demonstraatiot; itsenäinen työskentely. Kirjallinen tentti tai oppimispäiväkirja.

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodi II

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti TAI Luento- / oppimispäiväkirja.

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syksy, 3. vuoden syksy.

Oppimateriaalit

Oppimateriaalit: DVD-aineistoja

Kirjallisuus:

Lappi, Tiina-Riitta 2007: Neuvottelu tilan tulkinnoista. Etnologinen tutkimus sosiaalisen ja materiaalsen ympäristön vuorovaikutuksesta jyvaskyläläisissä kaupunkipuhunnoissa. Jyväskylä studies in humanities 80. Jyväskylä. 205 s.

Gilloch, Graeme 1996: Myth & Metropolis. Walter Benjamin and the City. Polity Press. S. 55-92

A2 ARKI: Maaseutu 2 op

KANS1143

Vastuhenkilö(t)

Tutkija Niina Koskihaara

Tavoitteet

Kurssin aikana opiskelijalle muodostuu käsitys maaseudun arjen ja ympäristön pitkän aikavälin muutoksista ja niihin johtaneista yhteiskunnallisista tekijöistä. Opiskelija tutustuu kansatieteelliseen maaseutututkimukseen.

Sisältö

Luento alkaa lyhyellä Suomen asutushistoriaa käsittelevällä osuudella, josta jatketaan merkittävimpien maaseudun asutukseen ja ympäristöön vaikuttaneiden tapahtumien kautta 1940-luvun loppuun. Pääpaino luennolla tulee olemaan 1950-2010-lukujen välisellä ajalla. Tarkastelun kohteena ovat yhteiskunnalliset tekijät, jotka ovat vaikuttaneet maaseudun asukkaiden arkeen ja ympäristöön; mm. kansalaistoimintaan, elinkeinon harjoittamiseen, liikkumiseen, palveluihin, asutukseen, kulttuuriympäristöön sekä maaseudun asukkaiden identiteettiin. Luennolla muodostuu pitkän aikavälin kuva maaseudun asukkaiden ja yhteisöjen kulttuurin jatkuvuudesta, ja toisaalta uusia piirteitä maaseutukulttuuriin tuoneista tekijöistä ja muutoksista. Luennon aihepiiriin myötä tutustutaan kansatieteelliseen maaseutututkimukseen

Opetuksen toteutustavat

Luento-opetus 12 t.

Toteutustapojen lisätiedot

Luennot 12 t, kirjallisuus ja essee

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodi IV

Vaadittavat opintosuoritukset

Essee.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Ethnologia Fennica vol 30, 2003: s 14–30, 31–40. (Hangasmaa, Leena: Ideas on Agriculture and Their Backgrounds - From Conflicts to Farmers (Self)understanding; Heikkilä, Katariina: Female Entrepreneurs on Farms in Southwest Finland and Their Relation to Place and Locality)

Ethnologia Fennica vol 36, 2009: s. 59–71. (Tuomaala, Saara: The Bicycle and Bodily Identities of Rural Finnish Youth from the 1920 to the 1940s.)

Knuutila, Seppo et. al 2008: Kylän paikka. Uusia tulkintoja Sivakasta ja Rasimäestä. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. s. 208–225 (Väisänen, Marjaana: Paluu juurille - Sivakka ja Rasimäki lomalaisten kohtauspaikkana)

Lehtonen, Jussi 2010: Viettelyksen vaunu. Suomalainen myymäläauto 1930-luvulta 2000-luvulle. Turku: Kansatiede, Turun yliopisto. s. 1–82 (erityisesti maaseudun palveluja, muutosta sekä yhteisöllisyyttä käsittelevät kohdat).

Lehtonen, Jussi & Tenkanen, Salla (toim.) 2010: Ethnology in the 21th Century. Transnational Reflections of Past, Present and Future. Turku: Kansatiede, Turun yliopisto. s. 313–324. (Lundgren, Maija: Kylätoimintaa ja talkoohenkeä - Etnologinen tutkimus kylätoiminnan merkityksestä elinvoimaisuuden säilyttämisessä kahdessa Porin alueen maaseutukylässä)

Mäkinen, Minna 2007: Kotikunta kaupunginosaksi. Säynätsalon kunnan ja Jyväskylän kaupungin kuntaliitos kulttuurisena ilmiönä. Lisensiaatintyö, Etnologia, Jyväskylän yliopisto. s. 107–132. (Paikallisuutta kuntaliitostilanteessa käsittelevä luku) (Löytyy e-aineistona Jyväskylän yliopiston sähköisen julkaisuarkiston opinnäytteistä, <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2007489>)

A2 ARKI: Kulttuurin tuotteistaminen 3 op

KANS1146

Vastuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Kurssin tavoitteena on hahmottaa ns. creative industries keskustelua sekä saattaa opiskelijat välittömään kontaktiin tuottajatahojen kanssa. Kurssin suoritettuaan opiskelijalla on yleiset tiedot hanketyön ja tapahtumatuotannon suuntaviivoista.

Sisältö

Kurssi sisältää sekä vastuuhenkilön että ulkopuolisten asiantuntijoiden (tuottajien) luentoja. Kurssin aikana vierailaan turkulaisissa tapahtumissa tai tapahtumatuotantoa tekevissä laitoksissa. Vuonna 2012 kurssi keskittyy erityisesti hanketyön evaluointiin.

Toteutustapojen lisätiedot

12t luennot ja 8 t demonstraatiot; itsenäinen työskentely

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodi III

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden kevät, 3. vuoden kevät.

Oppimateriaalit

Oppimateriaalit:

DVD-aineistoja

Kirjallisuus:

Wilenius Markku 2004: Luovaan talouteen. Kulttuuriosaaminen tulevaisuuden voimavarana. Edita. Helsinki. s. 248

Turku Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011, ohjelmakirja/joulukuu 2010 (tai uudempi). Turku 2011 säätii.

Lisätiedot

Vierailuja kulttuurilaitoksiin, vierailevia asiantuntijoita, hanketyötä.

A3 KULTTUURISET PROSESSIT: Eurooppa eurooppalaisen etnologian näkökulmasta 4 op

KANS1147

Vastuuhenkilö(t)

professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kurssin aikana opiskelijalle muodostuu käsitys Euroopan etnologiatieteissä tapahtuneesta paradigmanmuutoksesta ja sen merkityksestä tieteenalalle. Hän saa käsityksen eurooppalaisesta etnologiasta ja sen yhteyksistä kansatieteeseen.

Sisältö

Kurssi alkaa luennoilla (6 tuntia), joiden aikana läpikäydään, miten kansatiede on muuttunut kulttuurialueita konstruoivasta kansatieteestä eurooppalaiseksi etnologiaksi ja mitä se merkitsee tutkimuksessa. Tätä tietoa sovelletaan harjoitustyöhön, jonka aiheena on kollektiivinen unohtaminen, ts. teemat ja aiheet joista on aiemmin vaiettu ja jotka eivät omassa tieteenalassa ole olleet keskiössä.

Toteutustapojen lisätiedot

Seminaari, josta 6 tuntia luentoja, itsenäinen tai parityö kirjallisena ja seminaari-istunnot, yhteensä 24 tuntia.

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodit I, II

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syksy, 3. vuoden syksy.

Oppimateriaalit

Nic Craith, Máiréad, Kockel Ullrich & Johler, Reinhard (eds.): Everyday Culture in Europe. Approaches and Methodologies. 2008. 183 s.

Jönsson, Lars-Eric & Svensson, Birgitta (red.) : I industrisamhällets slagskugga: om problematiska kulturarv. Stockholm: Carlsson, 2005. 154 s.

Ruotsala, Helena: Kovan leivän alue vai viinitie? Kulttuurialueita konstruoivasta kansatieteestä eurooppalaiseksi etnologiaksi. Teoksessa: Maa, seutu, kulmakunta. Näkökulmia aluehistorialliseen tutkimukseen, toim. Maria Lähteenmäki. SKS, 2009. 26 s.

Fingerroos, Outi et al. (toim.): Muistitietotutkimus. Metodologisia kysymyksiä. SKS 2006. Sivut 7-92, 120-171.

Lisätiedot

80 % läsnäolo seminaari-istunnoissa.

Vaatii ennakoilmoittautumisen, seuraa ilmoitustaulua ja etnologit-listaa.

A3 KULTTUURISET PROSESSIT: Kulttuurinen kohtaaminen 3 op

KANS1408

Vastuhenkilö(t)

NN

Tavoitteet

Opiskelija ymmärtää kulttuuristen rajojen julkituomisen, kulttuuristen ryhmien luomisen ja kulttuurisen hegemonian prosesseja, liittyivätpä ne yhteiskunnallisiin kerroksiin tai vanhoihin ja uusiin etnisiin ryhmiin.

Sisältö

Seminaari tarjoaa teoreettiset lähtökohdat kulttuuriselle kohtaamiselle. Pienryhmätyöskentelyn kautta tutustutaan kulttuuriin rajoihin, kulttuuristen ryhmien luomiseen ja kulttuuristen hegemonioiden prosesseihin.

Toteutustapojen lisätiedot

Seminaari, pienryhmätyöskentely, verkkotyöskentely

Vaadittavat opintasuoritukset

Kirjallinen tentti + luento- / oppimispäiväkirja.

Vaadittavien opintasuoritusten lisätiedot

Luentokertaus ja oppimispäiväkirja. Suorituskieli suomi.

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden kevät, 3. vuoden kevät.

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Daun, Åke, Ehn, Billy & Klein, Barbro (eds.): To Make the World Safe for Diversity. Towards an Understanding of Multi-Cultural Societies. Stockholm: Multicultural Centre & Stockholm University, Ethnology Institute, s. 51–77.

Fingerroos, Outi, Opas, Minna & Taira, Teemu (toim.): Uskonnon paikka. Kirjoituksia us-kontoteorioiden rajoista. Tietolipas 205. Helsinki: SKS, 2004. s. 279–311 (Salmela, Anu: Pysyvyyttä muutoksessa ja muutosta pysyvyydessä. Turussa asuvat somalaiset islamin ja yhteisöperinteen välittäjinä).

Jäppinen, Jere (toim.): Varokaa, mustalaisia! Väärinymmärryksen historiaa. Helsinki: Helsingin kaupungin museo, 2009. s. 10-34, 82-102.

Katajala, Kimmo (toim.) Manaajista maalaisateliin. Tulkintoja toisesta historian, antropologian ja maantieteen välimaastossa. Tietolipas 140. Helsinki:SKS, 1995. s. 208–235 (Åström, Anna-Maria: Savon herrasväki kansan silmin).

Korhonen, Teppo & Räsänen, Matti (toim.): Kansa kuvastimessa. Etnisyys ja identiteetti. Tietolipas 114. Helsinki, SKS, 1989. s. 10–28.

Liebkind, Karmela et al.: Venäläinen, virolainen, suomalainen. Kolmen maahanmuuttaja-ryhmän kotoutuminen Suomeen. Helsinki: Gaudeamus, 2004. s. 17–35.

Olkaamme siis suomalaisia, Kalevalaseuran vuosikirja 75–76, Helsinki: SKS, 1996. s. 176–184 (Apo, Satu: Agraarinen suomalaisuus – rasite vai resurssi?).

Teinonen, Markku & Virtanen, Timo J. (eds.): Ingrians and Neighbours. Focus on the Eastern Baltic Sea Region. Studia Fennica Ethnologica 5. Helsinki: SKS, 1999. s.195–210 (Malinen, Pirkko: The Ingrian-Finnish remigrants. Factors preventing and promoting integration).

Tuominen, Marja, Tuulentie, Seija, Lehtola, Veli-Pekka & Autti, Mervi (toim.): Outamaalta tunturiin. Pohjoiset identiteetit ja mentaliteetit. Osa 1., 1999. s. 15–32 (Lehtola, Veli-Pekka: Aito lappalainen ei syö haarukalla ja veitsellä. Stereotyyppit ja saamelainen kulttuurintutkimus). Saatavana toimistossa

Åström, Anna-Maria, Korkiakangas, Pirjo & Olsson, Pia (eds.): Memories of My Town. The Identities of Town Dwellers and Their Places in Three Finnish Towns. Studia Fennica Ethnologica 8, Helsinki: SKS. 2004. s. 49–62 (Olsson, Pia: Constructing Local Identity. The Folklorism of an Urban Workers Culture in Helsinki).

Åström, Anna-Maria, Lönnqvist, Bo & Lindqvist, Yrsa: Gränsfolkets barn. Finlandssvensk marginalitet och självhävvelse i kulturanalytisk perspektiv. Folkklivsstudier XXI. Helsingfors: Folkkultursarkivet. 2001 s. 16–49, 72–141, 185–220, 398–440.

A4 Valinnaiset -osiosta suoritetaan yhteensä 4 op.

A4 VALINNAISET: Etnologia ja tulevaisuudentutkimus 2 op

KANS0978

Vastuuhenkilö(t)

tohtorikoulutettava Jussi Lehtonen

Tavoitteet

Opiskelija oppii ymmärtämään erilaisten näkökulmien ja soveltamistapojen kautta tulevaisuudentutkimuksen perusteita ja tiedonalan mahdollisuuksia etnologisessa tutkimuksessa sekä laajemminkin tieteen kentällä.

Sisältö

Perehdytään tulevaisuudentutkimuksen muutamiin perusmenetelmiin ja niiden soveltavaan käyttöön sekä etnologisessa tutkimuksessa että yleisellä tasolla.

Vaadittavat opintasuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintasuoritusten lisätiedot

Kirjallinen tentti, joka suoritetaan laitostenttipäivänä.

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syksy, 2. vuoden kevät, 3. vuoden syksy, 3. vuoden kevät.

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

von Bruun, Santtu & Vapaavuori, Matti (toim.): Miten tutkimme tulevaisuutta? Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry

2003. 2. uudistettu painos. S. 9–16 (Malaska), 17–23 (Niimiluoto), 24–38 (Mannermaa), 199–201 (Nurmela), 279–288 (Männikkö), 289–298 (Koskiaho), 303–313 (Borg).

Kamppinen Matti & Kuusi, Osmo & Söderlund, Sari (toim.): Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovellukset. SKS:n toimituksia 896, Tampere 2003. S. 19–44 (Kamppinen & Malaska & Kuusi), 51–53 (Kamppinen & Malaska), 204–225 (Kuusi), 629–664 (Heinonen).

Lehtonen, Jussi: Maaseudun tulevaisuus ja monipalveluauton mahdollisuudet. Futura 4/2006. Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry. S. 80–93.

Meadows, Donella & Randers, Jorgen & Meadows, Dennis: Kasvun rajat. 30 vuotta myöhemmin. Gaudeamus 2005. S. 258–285 (Siirtyminen kestävään kehitykseen).

Vinnari, Markus & Tapio, Petri: Ruoankulutuksen tulevaisuuskuvia vuodelle 2030. Futura 3/2008. S. 5–16.

Tulevaisuuden tutkimuksen seura ry.

Siivonen, Katriina (toim.): Kulttuurista kestävyyttä. Ethnos ry, Helsinki 2006. S. 90–100 (Siivonen).

Lisätiedot

Materiaalia voi lainata oppiaineen toimistosta.

Mikäli opiskelijalla ei ole aiempaa tuntemusta tulevaisuudentutkimuksesta, suositellaan kirjallisuuteen tutustuttavaksi seuraavassa järjestyksessä: 1. Kamppinen, 2. Von Bruun, 3. Lehtonen, 4. Siivonen, 5. Vinnari, 6. Meadows. Sanastot lukemisen tueksi (Tulevaisuudentutkimuksen käsitteitä) löytyvät teoksista Miten tutkimme tulevaisuutta? (s. 315-328) sekä Tulevaisuudentutkimus. Perusteet ja sovellukset (s. 887-906).

A4 VALINNAISET: Sukupuolinäkökulmia kansatieteeseen 2 op

KANS1140

Vastuuhenkilö(t)

professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Opiskelija tutustuu sukupuolen merkitykseen tieteenalalla ja miten käsitettä on käytetty kansatieteessä ja etnologiassa.

Sisältö

Opiskelija tutustuu kirjallisuuden avulla miten sukupuolta on tuotettu ja miten sitä on konstruoitu eri aikoina kansatieteellisessä tutkimuksessa. Opintojakso valaisee sukupuolen tutkimukseen liittyviä valintoja ja tutkijan oman sukupuolen merkitystä tutkittavan kohtaamisessa.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti TAI Essee.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Toteutustavat: kirjatentti tai essee (essee sovittava erikseen)

Arviointi

Numerolla 1-5

Suositteltu suoritusajankohta

2. vuoden syksy, 2. vuoden kevät, 3. vuoden syksy, 3. vuoden kevät.

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Olsson, Pia & Wilman, Terhi (toim.): Sukupuolen kohtaaminen etnologiassa. Ethnos ry. 2007. 230 s.

Olsson, Pia & Ruotsala, Helena (eds.): Gendered Rural Spaces. SKS. Studia Fennica Ethnologica 12. 2009. 158 s.

Bäckman, Maria & Ekström, Simon: Feminist och etnolog. Om forskning som svar och ansvar. I: Barbro Blehr et al. (red.); Kritisk etnologi. Stockholm, Prisma 2001, sivut: 163-191.

A4 VALINNAISET: Museo - yhteiskunnan muisti 2 op

KANS1148

Vastuuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Tarkoituksena on perehdyttää opiskelija museoiden ja museon kaltaisten muistiorganisaatioiden kehitykseen, toimintaan, tarpeeseen ja tulevaisuuteen erityisesti muistinäkökulmasta. Kurssin tehtävänä on liittää museologiseen keskusteluun kansatieteellistä ulottuvuutta ja pohtia kansatieteilijän ja kansatieteen muuttuvaa asemaa museon kannalta.

Sisältö

Kirjallisuus. Kurssi voidaan jonakin vuonna järjestää myös seminaarina.

Toteutustapojen lisätiedot

Itsenäinen työskentely, kirjatentti, joka suoritetaan laitostenttipäivänä. Voidaan vuodesta riippuen järjestää myös seminaarimuotoisena.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti TAI Seminaari.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Kirjatentti suoritetaan laitostenttipäivänä.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Kinanen Pauliina (toim.): Museologia tänään 2007: s. 11-68

Hieta, Hanneleena: Mukautuva museo. Kolmen eurooppalaisen kansanelämämuseon muutostarina 1970-luvulta 2000-luvun alkuun. 2010. 276 s. Väitöskirja löytyy Turun yliopiston sähköisestä julkaisusarjasta. (linkki myös kansatieteen kotisivuilta).

Lisätiedot

Seminaarimuotoiseen opetukseen liittyy ekskursio Satakunnan Museoon (Satakunnan Museo, Luontotalo Arkki, Rosenlewin Museo)

A4 VALINNAISET: Lapset ja nuoret, kulttuuriin kasvaminen 2 op

KANS1149

Vastuuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Tarkoituksena on laajentaa kansatieteellistä näkemää kohti lasten ja nuorten kulttuurin omaksumista. Tavoitteena on nähdä lapset ja nuoret tasavertaisina kulttuurin toteuttajina sekä avata aikuisten kansakulttuurilta suojattuja ympäristöjä.

Sisältö

Kirjallisuus. Kurssi voidaan järjestää myös seminaarina.

Opetuksen suunnitellut ajankohdat

Periodi II

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti TAI Seminaari.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Itsenäinen työskentely: kirjatentti, joka tentitään laitostenttipäivänä. Voidaan järjestää myös seminaarimuotoisena.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Oppimateriaalit: DVD-aineistoja

Kirjallisuus:

Markku Aukia: Lapset olkoot ihmisiksi. Suomen talonpoikaiskotien hiljainen kasvatusta. Kansatieteellinen tutkimus. 2010. 281 s. Väitöskirja löytyy Turun yliopiston sähköisestä julkaisusarjasta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4197-1>.

Virtanen, Timo J. 2006: Keinut, kihlat ja keesit. - Keinut, filmit, kerhot ja tatsat. Etnologinen katse nuorisokulttuuriin. Turun Maakuntamuseon julkaisuja 11. Otava. Keuruu. s. 11-54.

A4 VALINNAISET: Muuttuva työ 2 op

KANS1150

Vastuuhenkilö(t)

lehtori Timo J. Virtanen

Tavoitteet

Tarkoituksena on perehtyä suomalaisen yhteiskunnan työn muotoihin ja erityisesti siirtymään omavaraistaloudesta palkkatyöhön, sen lajeihin sekä myös työttömyyden kulttuuriin. Tarkemmin esille nostetaan teollisuustyöväestön rooli, ammattiryhmät ja työn käsitteen muutos.

Sisältö

Kirjallisuus. Voidaan järjestää myös seminaarimuotoisena.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti TAI Seminaari.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Itsenäinen työskentely: kirjatentti, joka tentitään laitostenttipäivänä. Voidaan järjestää myös seminaarimuotoisena.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Yliaho, Timo 1986: Muuttuva työ. Kansatieteellinen raportti työn muuttumisesta Chymoksen tehtailta 1906-1984. Museovirasto. Työväen kulttuuriprojektin julkaisu 5. Helsinki.

Virtanen, Timo J. 2009: Tekeekö Kuka työn? - Meiltä ja maailmalta. Scripta Aboensia 2 Ethnologica. Turun yliopisto. Kansatiede. Vammala. s. 61-73.

Paaskoski, Leena 2008. Herrana metsässä. Kansatieteellinen tutkimus metsänhoitajuudesta. SKS. Helsinki. s. 9-112 ja 170-221.

Sisua, Siloa ja Sinappia. Merkkituotteita Turusta. 2004. Turun Maakuntamuseon julkaisuja 9. s. 9-91.

A4 VALINNAISET: Ympäristöetnologia 2 op

KANS1151

Vastuuhenkilö(t)

professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Opiskelija ymmärtää ja osaa soveltaa ympäristöetnologian aineistoja ja näkökulmia.

Sisältö

Opiskelija tutustuu kirjallisuuden avulla kansatieteessä/etnologiassa tai lähitieteissä tehtyyn ympäristötutkimukseen ja sen sovelluksiin.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Itsenäinen työskentely: kirjatentti, joka tentitään laitostenttipäivänä. Voidaan järjestää jonain vuonna myös luentokurssina.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Cruikshank, Julie: Do Glaciers Listen? Local Knowledge, Colonial Encounters, & Social Imagination. UBC Press 2005. 258 s.

Hänninen Kirsi: Ympäristöetnologia avaa ajattelun ja toiminnan ekologiikka. Teoksessa: Jussi Lehtonen & Salla Tenkanen (eds.), *Ethnology in the 21st Century*, s. 334-346,

Hänninen, Kirsi: Visioista toimintaan. museoiden ympäristökasvatus sosiokulttuurisena jatkumona, säätelymekanismina ja innovatiivisena viestintänä. Jyväskylä 2006. Sivut 9-40.

Ruotsala, Helena: From frame to focus – A reflective journey in environmental ethnology. Teoksessa: Jussi Lehtonen & Salla Tenkanen (eds.), *Ethnology in the 21st Century*, s. 271-296,

Myllyntaus, Timo (ed): *Thinking through the environment: green approaches to global history*. Whitepress 2011. (luetaan vain artikkelit Rossi Leena, Ruotsala Helena ja Nyyssönen Jukka)

A4 VALINNAISET: Tapakulttuuri 2 op

KANS1152

Vastuuhenkilö(t)

professori Helena Ruotsala

Tavoitteet

Tavoitteena on antaa opiskelijalle yleiskuva tapakulttuurista ja sen muutoksista.

Sisältö

Kirjallisuuden avulla opiskelija tutustuu suomalaiseen ja eurooppalaiseen tapakulttuuriin.

Vaadittavat opintosuoritukset

Kirjallinen tentti.

Vaadittavien opintosuoritusten lisätiedot

Itsenäinen työskentely: kirjatentti, joka tentitään laitostenttipäivänä. Voidaan järjestää jonain vuonna myös luentokurssina.

Arviointi

Numerolla 1-5

Oppimateriaalit

Kirjallisuus:

Frykman, Jonas & Löfgren, Orvar (red.): *Svenska vanor och ovanor*. 1991 (lisäpainokset 1992). 295 s

Räsänen, Matti & Tuomi-Nikula, Outi: *Saksanmaalla*. Kansanelämää keskiajalta nykypäivään. SKS 200. s. 233–368.

Ruotsala, Helena: Mukavaa hälinää ja yhteenkuuluvuutta. Schleicherlaufenin, Telfsin suuren laskiaisjuhlan merkitysten tarkastelua. Teoksessa: Helena Ruotsala, Petri Saarikoski & Maija Santikko (toim.): *Matkalla*. Pori 2009. s. 21–46.

Karjalainen, Sirpa, Korhonen, Teppo & Lehtonen, Juhani U.E.: *Uusi ajantieto*. Uusin painos. 263 s.

A4 VALINNAISET: Erityiskurssi 2 op

Arviointi

Numerolla 1-5